

ABONAMENTUL:
 Pe un an . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și străinătate:
 Pe un an . 40.— franci.
Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi Nr.1/a

INSERTIUNILE
 se primesc la administrație.

Mulțumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrisurile nu se în-
 napoiază.

Sfinxul român.

Din „L'Independancé Roumaine” oficiul guvernului român, dela 10 August:

De un an sfinxul își păstrează cu gelozie secretul, împotriva chestiunilor cari îl copleșesc: masca rămâne imobilă.

Unii se plâng din cauza cuvintelor sale cu senz nepătruns ca ale oracolelor, alții pretind a fi pesimist de aceea refuză pe solicitanți. Orice s'ar zice și orice s'ar face, sfinxul nu poate mulțumi pe întreaga lume, căci în clipa când ar încerca, ar voi să facă pe placul unora numai ar provoca imediat ura celorlalți și sfinxul ar înceta să mai fie sfinx.

Astfel corul de reproșuri care se ridică împotriva lui din afară și din interior devine asurzitor. Sfinxul este prea viclean, inspiră prea multe temeri, prea multe bănuțeli, neîncredere, nerăbdare, contraziceri, mânie, desperare — și mai ce?

Politica sa de zăbavă torturează oamenii al căror naționalism „este curajos, îndrăzneț”... cetiți îndeosebi pe d. Disescu în *Gloria* din Iași.

În măsura în care timpul trece și drama europeană se desfășoară cu toate surprizele sale, se poate observa că puterea frazei și a declamației a sporit cam mult în țara noastră. Și-i neliniștitor acest lucru.

Acel cineva numit sfinx român, omul sau oamenii cari au primejdioasa cinste să conducă la această oră destinele României, sunt pătrunși în același grad ca și legioanele critice naționale sau internaționale de aspirațiile României, de gloria și idealul său. Însă în același timp ei au sentimentul foarte clar al responsabilității lor, ei știu că chemarea lor,

în acest moment istoric când o mare de sânge și de spade roșește în jurul nostru, consistă în a reuși să se armonizeze idealul cu anume interese pe cari nu le pot sacrifica fără primejdia morții.

Idealul! Comuniunea rassei. Cine nu este emoționat de viziune? „A avea glorie comune în trecut, o voință comună în prezent, dorința de a trăi împreună, de a săvârși împreună lucruri mari, iată condițiile esențiale pentru a fi un popor”. Noi împlinim condițiile puse de Ernest Renan.

Însă mai sunt interese de cari este imposibilitate să faci abstracție fără a te sinucide, fără a distruge într-o singură clipă de rătașire legea părinților noștri, fără a dărâma strălucitul edificiu ridicat de întâiul rege al României după o muncă de cincizeci de ani.

Apoi sunt și alte interese cari deși sunt minuscule nu sunt fără nici o importanță, în timpuri de exaltare oamenii sunt ispițiți să le nesocotească.

Se zice că națiunile nu trăiesc numai cu pâine, este vorba de materialistul meschin, bonomul Chrysale care pretinde că trăiește cu supă și nu cu limbajul înflorit. Însă când spectrul foamei se așează pe vatră spiritul își pierde orice resort, orice avânt. A disconsidera interesele materiale ale unei nații, a neglija de a deschide căi pentru condițiile fundamentale ale comerțului său, industriei, finanțelor, legăturilor de afaceri, prosperității; într'un cuvânt de a împiedeca arbitrar îmbogățirea sa — ar fi o politică nenorocită pretutindeni acolo unde datoria statului crește, unde noile impozite trebuiesc cu necesitate scoase dela un popor.

D. Tache Ionescu, vorbește cu dispreț de

o „agitațiune stomacală care ne va discredită” și amintește de „adâncul rezsenz al opiniei publice din Apus față de zăboveala noastră de a ne împlini datoria patriotică”.

D. Tache Ionescu este convins de-abinelea că realizarea idealului național este așteptată cu mai multă nerăbdare de către popoarele apusene decât de către poporul român? Nu credem. Mirarea, rezsenzul, celor din Apus — admițând că există de fapt, ceea ce contestăm — purcede din punct de vedere al intereselor occidentale, iată adevărul. Iar cât privește „agitațiunea stomacală” aceasta se referă la exportul bogăției noastre principale, a produselor pământului, valorizate la această oră la un miliard și jumătate. Un om de stat nu trebuie să vorbiască cu dispreț despre o bogăție care reprezintă venitele din timp de trei ani ale României.

A armoniza idealul cu interesul, deci cu posibilitatea de a trăi, este datoria care se impune astăzi țării noastre: iată secretul sfinxului român. Nu există altul.

„Atitudinea trupelor noastre românești.”

„Fremdenblatt”, semioficiul ministerului de externe austro-ungar publică sub acest titlu articolușul dela vale:

„Ungarische Post” anunță: Lauda la adresa soldaților români din corpul de armată a generalului Kövess deșteaptă un viu interes și mulțumire și în cercurile politice. Pretutindeni lauda aceasta e privită ca o nouă dovadă, că bazele triplei-ințelegeri despre atitudinea Românilor din Ungaria au o bază foarte șubredă. Ne aducem aminte cu

Scrisori din războiu.

CORBII.

I.

Era la începutul războiului. Într'un amurg ploios de toamnă, cu cerul posomorât și perdelele norilor plumburii spânzurând grele asupra pământului stropit cu sânge, înaintam încet, în coloane nesfârșite. Obosiți, incovoiați sub greutatea ranitei pline de cartușe, pașiam mecanic înainte. Plescăitul regulat al picioarelor în noroiul și bălțile drumurilor desfundate, țacăneala monotona a baionetelor și puștilor adormise în noi orice gând. Nici o vorbă. Eram una cu pământul, mut de durere, care aștepta parcă să ne strângă în fiecă clipă undeva la sinul său larg și iubitor.

Unul câte unul, în sbor obosit, cu aripi grele de picuri și croncănind sinistru, un stol de corbi apără deasupra noastră voind parcă a ne însoți. Un fior de ghiată îmi fulgeră dealungul spinărei și gândurile amortite se treziră din nou înfiorate de fâlăirea acestor sburătoare negre, ce păreau a fi niște sdrênțe dintr'un steag uriaș de doliu, sfârticat de gloanțe și șrapnele.

Pentru întâia oră am avut atunci senzația clară că mergem la groapă, însoțiți de muzica sinistru a acestor paseri macabre. Și fără voce

îmi răsăriră înaintea ochilor toate tablourile cunoscute ale artiștilor, cari zugrăviseră războiul.

În sfârșit îmi incremeni clară stăruitoare în fața ochilor minții apoteoza războiului a marelui *Veresciaghin*: piramida de scăfârlii albe, și în vârful ei corbii croncănitori, cioclii soldaților căzuți pe câmpul de onoare.

Incetul cu incetul au dispărut din mintea mea aceste icoane triste, iar corbul respingător s'a schimbat într'o pasere nevinovată ca altele, care suferă și ea deopotrivă cu omul pe arma cruzimilor războiului modern.

A trecut un an lung și greu, de când stau în câmp, și n'am întâlnit nici un corb scobind ochii incremeniți sau inima mută de veci a unui soldat mort. Nici o scăfârlie de om nu m'a privit rânjind.

Nici nu s'ar putea așa ceva în mecanismul războiului modern!

Rândurile de tiraliori se urmăresc cu îndârjire neobosită. Încăerarea e aproape continuă, iar vâjăitul șrapnelor, granatelor și șuerul gloanțelor umplu văzduhul de fiori din zori până în amurg și adeseori noaptea întreagă, fie la lumina blândă a lunei sau a scânteierii rachetelor verzii sau a reflectoarelor orbitoare, cari sperie asemenea unor uriașe stele cu coadă întunecul binefăcător al pământului.

E de mirare astfel ca „urlând văzduhul ca un iad”, cum zice așa de bine poetul dela Mircești, să fugă îngrozite odată cu omul pacinic și corbii din locurile măcelurilor crunte până departe, unde uruiul surd al tunurilor pare un depărtat ecou de tunet trecător, cu care însoțește cerul ploile mănoase de vară?

În războiul modern ciocul uricios de odinioară a celor căzuți și părășiți, nu mai e paserea sombră, îndrăzneată, care plutește în sbor majestos deasupra plaiurilor pământesti sau privește cu liniște și nepăsare filosofică din vărfurile înalte ale copacilor nimicnicile lumii. Ci este și el o biată vietuitoare surghiunită suferindă, care abia își fâlăie aripa trudită și înfiorată de teamă în urma coloanelor pacifice, cari trec cu munițiuni și proviant spre frontul luptei.

Iar când unul mai îndrăznet, mai chinuit de foamea ce preface și pe om în fiară hrăpăreată, se avântă până la tranșeele, în cari bătuișe cu cu o zi în urmă lupta furioasă, nu găsește decât șanțuri deșerte și movili mute, pe cari sanitarii harnici abia de-au avut vreme a înfige în grabă o cruce, pe care se lasă corbul trudit și înfrigurat ca o uriașă floare de doliu, aruncată în bătaie de joc de mâna unui nebun pe mormântul fără nume al unui erou necunoscut și neplâns de nimeni...
 Căprarul Obuz.

Numărul poporal pe 1 an 4 cor.

Prețul unui exemplar 10 fileri.

Numărul poporal pe 1/2, 2 coroane

acest prilej, că dela începerea războiului atât soldații români din regimentele armatei comune recrutate din Ungaria, cât și cei din landwehrlul regecesc ungar s'au luptat totdeauna cu vitejie. În 1 Septemvrie, anul trecut, cu prilejul victoriei dela Krasnik, corpul al 12-lea în majoritate compus din Români, a fost lăudat printr'un special ordin de zi al armatei. În 18 Septemvrie, statul major accentuează și laudă în raportul său (înuta regimentelor recrutate din Români. În 7 Octomvrie ministrul austro-ungar la București contele Czernin a luat măsuri să se publice față cu afirmațiunile ziarului „Universul” dovezi hotărâtoare, că Români din Ungaria, cari luptă în armata austro-ungară se bat cu însuflețire și vitejie. Cu prilejul nouilor chemări sub drapel populația română din comitatele sudostice ale Ungariei, din fostul Ardeal, a răspuns cu cea mai mare însuflețire la apelul supremului comandant al armatei, iar dispoziția celor concentrați a fost pretutindeni excelentă.

Familiiile soldaților români au dovedit deosemena prin miile de manifestări, că ele iau parte activă la succesele armelor noastre, tot așa ca și populația ungară din aceste comitate.

Dealtfel, Români din aceste comitate și-au manifestat atitudinea lor patriotică, după cum e cunoscut, prin un întreg șir de manifestațiuni, isvorite învederat din imbold propriu, fără intervenție străină. În vremea din urmă, mai cu seamă din primele zile ale ofensivei victorioase a armelor austro-ungare și germane aceste manifestațiuni ale Românilor din Ungaria se înmulțesc.

Nici în ce privește jertfa materială, Români n'au rămas îndărătul celorlalți cetățeni. Din multe exemple, remarcăm numai vre-o câteva: la începutul iernii vre-o câțiva învățători români au colectat în vremea cea mai scurtă, în cercul populației române, 18 vagoane cu vestimente de iarnă și daruri pentru soldații de pe câmpul de luptă; comunitățile de avere înființate din fostele regimente de graniță românești au contribuit la amândouă împrumuturile de război cu sume de multe sute de mii; băncile și institutele financiare românești din Ungaria au contribuit esențial în aceste părți ale Ungariei la amândouă împrumuturile. Acestea sunt numai câteva exemple despre înuta Românilor din Ungaria asupra căreia eroismul soldaților români dovedit la Ivangorod a revărsat o așa de frumoasă lumină”.

Războiul turco-ruso-anglo-francez.

Luptele din Dardanele.

Când presiunea masselor nesfârșite rusești asupra trupelor germano-austro-ungare, deveni înăbușitoare și când, în urma celei dintâi bătălii dela Varșovia mareșalul Hindenburg fu aproape debordat de milioanele de Ruși, Germania făcu apel la diversivna turcă.

De doi ani de zile armata turcă era pusă sub comandă generalului Liman von Sanders care, în fruntea unui corp ofițeresc de elită, se puse serios pe lucru pentru reorganizarea acestei armate. Și în adevăr, după o muncă neobosită de doi ani, armata turcească era cu totul alta decât aceea care se lăsase a fi bătută în 1912.

Intr'o zi auzirăm că flota turcească, ieșind în Marea Neagră a atacat vase din marina rusă, a scufundat un crucișetor și a înaintat până la Sebastopol.

Războiul ruso-turc era deslănțuit.

Misiunea armatei turce era, nu de a învinge, ci de a atrage asupra-și cât mai mulți Ruși, o parte din Englezi și de a neliniști transporturile anglo-franceze în Marea Roșie.

Intre Ruși și Turci războiul începu în Caucaz cu alternative de izbânzi și de înrânger reciproc, succesul fiind mai accentuat de partea Rușilor.

Dar deși războiul urmează în această regiune de aproape 7 luni, totuș Ru-

și nu au putut repurta succese remarcabile. Luptele se dau tot în Caucaz. Turcii țin bine defensivă și au izbutit să atragă de pe frontul european o armată de cel puțin 500.000 Ruși.

Dar interesul cel mare al războiului cu Turcia este încercarea Anglo-Francezilor de a pătrunde prin Dardanele.

Aliații au un interes superior de a lua strămtorile. Întâiul interes ar fi acela că toți neutrii din Balcani nehotărâți până acum, ar fi siliți să treacă cu armele de partea înțelegerii.

Al doilea interes este punerea în contact a Rusiei cu lumea din afară, ocuparea Constantinopolului; furnizarea Rusiei cu arme și cu munițiuni mai ales cu puști, care îi lipsesc mult, în sfârșit Turcia ar fi îngenunchiată, armatele ei retrase de pretutindeni și toate contingente ruso-anglo-franceze, evaluate la cel puțin 6 până la 700 mii oameni, ar fi liberate și întrebuițate direct contra Germanilor pe alt front.

Atacul împotriva Dardanelor a început exclusiv pe apă. Neavând informațiuni îndestulătoare asupra tăriei strămtorilor, asupra trupelor turce, asupra artileriei, asupra felului științific cu care sunt apărate, amiralul englez, comandant al flotei combinate dădu memorabilul atac din luna Martie. Acest atac costă pe aliați scufundarea a trei cuirasate, unul francez și 2 engleze.

Această înfrângere deschise ochii comandamentului anglo-francez care înțelese că Dardanelele nu pot fi luate decât printr'o acțiune combinată, adică prin cooperarea armatelor de uscat și de apă.

Timp de două luni expedițiunea de uscat fu pregătită. După două luni atacul pe uscat fu dat, o parte din trupele anglo-franceze putură fi debarcate: Francezii pe coasta Asiei la Ari-Burnu, iar Englezii cu o parte din Francezi pe coasta peninsulei Galipoli la Sedil Bahr.

De cinci luni de zile aliații luptă în Dardanele dar nu pot învinge. Au curs valuri de sânge. Este afară de orice contrazicere că aliații au pierdut cel puțin 80.000 oameni scoși din luptă, plus 7 cuirasați de întâia clasă, plus un mare număr de vase mai mici precum și multe vase de transport. Turcii trebuie să fi avut un număr însemnat de morți și răniți.

Cât timp flota aliată putea coopera de aproape cu marile lor tunuri de 305 și 380, situația Turcilor era foarte grea căci erau siliți să lase Anglo-Francezilor tot mai mult spațiu în peninsula, dar submarinele germane își făcură apariția. Această apariție avu de urmare scufundarea a 3 cuirasați englezi într'o singură săptămână, fapt în urma căruia marile unități ale aliaților fură silită a se retrage la adăpost.

Cu toate luptele îndârjite aliații nu au putut înainta, ei sunt siliți cu toate actele de mare vitejie săvârșite, de a se menține la vârful peninsulei.

Dar ce va aduce viitorul?

Turcii au munițiuni îndeajuns pentru defensivă, adică pentru puști și pentru tunurile de mic calibrul, nu au însă în destule proiectile pentru tunurile de mare calibrul. Turcii nu pot lua ofensiva pentru a da o lovitură decisivă și să silească pe Anglo-Francezi a se reîmbarca.

Acum toată silința Germanilor este de a putea reaproviziona pe Turci cu munițiuni pentru tunurile de mare calibrul. Dacă isbutesc atunci Dardanelele nu vor putea cădea niciodată; dacă nu isbutesc și mai ales, dacă

Italia sau vre-una din țările balcanice ia armele contra Turciei sunt foarte mulți sorți ca Dardanelele să cadă iar Turcii să fie scoși definitiv din Constantinopol și din Europa.

(Steagul.)

Comemorarea lui Alexandri.

Cetim în „Mișcarea” din Iași:

Se implinesc douăzeci și cinci de ani de când a fost coborât în lăcașul de veci, la Mircești, — unde a cântat celebra-i luncă — poetul V. Alecsandri.

Un sfert de veac s'a scurs de când a trecut în lumea dreptilor acela care a cântat, în grai strămoșesc, cântecele de bucurie și de jale ale neamului și care prin opera sa bogată și multiformă a contribuit în bună parte la toate evenimentele politice și culturale prin cari am trecut, în cea mai grea epocă de tranziție, pe la mijlocul veacului anterior.

În stadiul și la nivelul culturii în care ne aflăm astăzi ar fi greu să zici despre bardul dela Mircești că a fost cel mai mare poet al națiunii, — dar dacă judecăm opera sa în timpul în care a fost scrisă, atunci putem avea măsura exactă a valorii ei, și atunci putem spune — judecând acea epocă — că Alecsandri a fost unul din cei mai mari poeți și scriitori naționali.

Căci ce se resimte mai mult în toată această bogată operă decât dragostea de neam și de grai, dragostea de pământ și de toate tradițiile strămoșești?

Dar — nu e vorba să facem aprecieri critice în evocarea chipului lui Alecsandri, acum când suntem aproape a-l comemora, la 25 ani după moarte. E vorba de modul cum s'ar putea face ca această comemorare ce urmează să aibă loc la 27 August v., să poată lua caracterul unei pioase sărbători naționale.

Iașul care a fost leagănul lui Alexandri și în care bardul dela Mircești a produs cea mai însemnată parte a operii sale, ar trebui să se găndească din timp la această dată comemorativă.

Scriitorii ieșeni, poeții și prozatori, cari nu sunt constituiți în societate, profesorii și studenții, acei cari au cunoscut în deaproape pe marele cântăreț și toți admiratorii săi, ar trebui să ia inițiativa unei comemorări la groapa lui Alecsandri, instituind un comitet de acțiune care să invite Academia Română, reprezentanții artei și literaturii și neamul întreg ca să participe la această comemorare.

Nu e vorba de o sărbătoare, — ci de comemorarea unei zile solemne întru amintirea marelui bard al neamului și poate că chiar în aceste clipe e momentul și mai nimerit ca să se adune poporul, s'urtucari, și țărani în jurul aceluia pe cari l-au coborât în groapă, — după propunerea Carmen Sylvei — „cei 9 dorobanți și cu sergentul zece...”

Aruncăm ideea cu nădejdea că va avea ecou și că astfel ziua de 27 August v. să poată fi amintită spre cinstea neamului, ca o zi de pietate și de proslăvire pentru memoria marelui cântăreț care doarme la Mircești.

Scrisori din Bulgaria.

Turcii golesc Adrianopolul. — Români în ceasul hotărâtor. — Pretențiunile Germaniei și Austro-Ungariei. — Știri din Turcia.

— Corespondență particulară. —

Sofia, 10 August.

Ziarul bulgar „Duma” scrie:

„Se spune că acum 2—3 zile au sosit în Iamboli câțiva dezertori turci, unul din ei ar fi istorisit, că Turcii sunt în mare mișcare în Adrianopol.

Acum în urmă transportă de acolo la Constantinopol cu repeziciune toate valorile și arhivele. În oraș ar fi numai femei și bătrâni.

Un ministru ar fi declarat unor amici politici, că tratativele cu Turcia se desvoltă într'o formă favorabilă și că, în curând, dâșii vor fi

surprinși cu o năvălă foarte plăcută așa că se poate aștepta de grabă sfârșitul tratativilor într-o formă favorabilă.

Același ziar scrie despre România: „După ce au renunțat la visurile lor de a uni rassa română luând Bucovina și Transilvania, acum se silesc să se susție cel puțin în neutralitate leală.”

Germania și Austro-Ungaria însă, insistă în părerile lor, ca să permită libera trecere a munițiilor pentru un stat beligerant, întrucât nu ar fi infracțiune la neutralitate.

Dânșii voesc să spună că, precum pot Rușii să transporte pe Dunăre, care se consideră ca neutrală, tot ce vor pentru Serbia tot asemenea pot să lase transporturile pentru Turcia. Li s'au dat Românilor termen până la 28 Iulie (10 August st. n.), să determine definitiv conduita lor în această chestie.

După informații sosite aici, din Constantinopol, guvernul turcesc ar fi hotărât irevocabil să gonească patriarhul grecesc de acolo.

Persoane sosite din Constantinopol anunță că un submarin englez ar fi apărut aproape de vama dela Stambul, pe care a stricat-o, distrugând și câteva faruri. Asta a produs mare panică.

Turcii au început să tragă cu tunurile dela cheiul arsenalului.

O ghiulea a căzut într'un restaurant, una a lovit în hanul Kioprilis, unde e totdeauna mare mișcare și una chiar în vama lor. — St.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar: ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 12 August. — Se comunică dela cartierul principal:

Pe frontul rusesc: Forțele austro-ungare, cari îl urmăresc pe dușman la nord de Wieprz inferior, azi au ocupat Lukow și la est de Radzin au trecut râul Bystrîța.

Intre Tysmidnița și Bug, aliații noștri i-a scos ieri pe Ruși în mai multe locuri, din pozițiile lor. Dușmanul a părăsit azi dimineață câmpul de luptă și se retrage. Deaitminteri situația e neschimbată.

Pe frontul italian: Pe frontul din regiunea litoralului am respins în noaptea trecută, pricinuindu-i mari pierderi, un atac mai mare al dușmanului, îndreptat împotriva părții proeminente a platoului Doberdo, iar la Zagora două atacuri, precedate în cursul zilei de o preparare cu un foc violent de artilerie. În fața capului de pod dela Gorizia e liniște. În celelalte fronturi continuă hărțuicile și luptele de artilerie.

Budapesta, 12 August. — Se comunică dela comandamentul suprem al marinei de războiu:

În 11 August, dimineața, vasele noastre au bombardat clădirile căilor ferate de pe țărmul italian, dela Molfetta până la San-Giorgio. În Molfetta au fost distruse 4 fabrici și 2 viaducte ale trenului urban. Un viaduct s'a prăbușit, iar o fabrică a fost incendiată. Gara San-Spiritola și diferite depozite au ars până la pământ. În Bari am puscat asupra castelului cetății, asupra semaforului, asupra drumului de fer și 5 fabrici, unul dintre acestea a căzut pradă flăcărilor. Bari a fost întreg acoperit de nori de prav și fum. Populația era stăpânită de panică. Italienii au puscat zădărnice cu tunurile lor de calibrul mijlociu asupra distrugătoarelor noastre de torpile. Deasemenea a dat greș și atacul unui submarin dușman. Viaductul dela San-Giorgio, al drumului de fer a suferit multe stricăciuni de focul nostru. Toate vasele noastre au sosit îndărăpt neatînse. Afară de submarinul ce s'a ivit în fața la Bari, despre care am amintit, n'am văzut nici o unitate din forța navală a dușmanului.

Berlin, 12 August. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: În Argonni, la nord de Vigner-Le Chateaux am ocupat un grup de fortificații al Francezilor, fortul Martyn. Am făcut prizonieri 74 Francezi nerăniți, între cari 5 ofițeri, și am capturat 2 mitraliere și 2 svârtoare de mine. Dușmanul a suferit pierderi mari și sângeroase. Cu prilejul cuceririi unui tranșeu dușman la nordost de Harazé au rămas în

mâna noastră câțiva prizonieri. Ceilalți soldați francezi au fugit din tranșeu, lăsând în urma lor 40 morți.

Pe frontul oriental: Grupul maresalului Hindenburg. În Curlanda și Samogithia situația nu s'a schimbat. La sud de Niemen, trupele armatei generalului Eichhorn au respins în mod sângeros atacul încercat cu forțe considerabile în sectorul Dwina. Dușmanul a lăsat în mâinile noastre 700 prizonieri. Armata generalului Scholtz a ocupat capul de pod de lângă Wizna și la nord de Narew l'a împins pe dușman peste vad. Această armată a făcut prizonieri, începând din 8 August, 4950 Ruși, între cari 11 ofițeri și a capturat 12 mitraliere. Armata generalului Gallwitz a ocupat cu asalt Zaborow și mai spre sud a înaintat fiind mereu în lupte în direcția spre ost, peste Ambrozejow.

În fața Nowogeorgiewskului nimic nou. Un dirigeabil al nostru a aruncat bombe asupra gării Bialostok. Am observat aci explozii mai mari.

Grupul prințului de Bavaria, Leopold: În lupte statornice cu ariergardele inamicului a continuat urmărirea și a trecut sectorul Mîchovka. A ocupat Lukowul.

Grupul maresalului Mackensen: Aliații au făcut incursiuni în mai multe puncte, în pozițiile dușmane aparate cu vigozitate și din cauza aceasta dușmanul începând de azi noapte se retrage pe întreg frontul dintre Bug și Parzew.

Constantinopol. — Se comunică dela cartierul principal cu datul de 29 Iulie.

La nord de Ari Burnu am respins iarăș un atac, pricinuindu-i pierderi mari dușmanului. Mai spre nord l'am aruncat pe dușman prin un atac puternic spre țărm și am făcut prizonieri 4 ofițeri și 50 soldați, am capturat 2 mitraliere, aparate heliostatice și de telefon, precum și un mare număr de arme.

La Ari Burnu, la aripa stângă am recapat prin un atac cu baioneta un tranșeu, cucerit de dușman în zilele din urmă.

La Sedil-Bahir, la aripa stângă am ocupat partea cea mai mare dintre tranșeul ce se găsea izolat între noi și dușman.

Pe fronturile celelalte nici un eveniment de importanță.

Germanii vreau reconstituirea Belgiei?

Se pare că există o anume opinie publică germană care vrea acest lucru. Un bărbat politic aparținând stângei liberale a lansat în publicitate considerațiile sale în această chestiune. Noi le găsim în *National Zeitung* din Băle pentru importanța lor, privesc doar viitorul Belgiei, le traducem aci:

„Partizanii anxietății, spune acest politician, pretind că stăpânirea definitivă a Belgiei va slăbi atât de mult pe dușmanii Germaniei încât ea mult timp nu va avea să se teamă. Aserțiunea aceasta este desmintită de istorie. Într'adevăr, Napoleon I-ul, după Tilsit, crezu că a sfârșit definitiv rezistența Prusiei; șase ani mai târziu e copleșit de decepțiile înșelării.

Anexarea Belgiei va fi dimpotrivă un obstacol pentru o pace durabilă și un motiv pentru nouă războaie. Niciodată Anglia nu va consimți la această anxietate care va fi o perpetuă primejdie pentru coastele sale. Incorporarea Belgiei la imperiu, departe de a fortifica Germania, o va slăbi. Numai marile întreprinderi industriale ale Rinului și din Westfalia vor câștiga căci nu vor mai fi terorizate de concurența belgiană. Însă porturile Bremen și Hamburg își vor vedea diminuat traficul — de aceea în aceste orașe opinia unanimă este contra anexării.

Populația teritoriilor ocupate plină de ură față de Germania, va căuta să-i facă pierderi prin toate mijloacele și va fi lipsă de importante forte pentru a o împiedeca.

Din punct de vedere militar va fi deosemeni o slăbire, căci coastele germane sunt inatacabile (războiul din 1870—71 și cel actual o dovedesc), pe când coastele belgiene, greu de apărat, vor fi neconținut amenințate de Anglia. Anglia și dușmanii Germaniei vor avea pururi un pretext pentru a-și întări alianța și a izola Germania. Neutrii înșiși se vor hotărî să se declare contra unei țări al cărei spirit cuceritor va amenința pacea Europei”. *National Zeitung* adaugă:

Pentru Elvețieni, această chestiune nu este, ca pentru Olanda, o chestiune vitală; totuși noi suntem incredințați că anexarea Belgiei va creia o stare quasi permanentă de războiu în Europa. De aceea avem firma speranță, că rezonanțe sănătoase vor îndruma Germania și că soarta Belgiei va fi regulată cum dorim.

Proiectele antantei privitor la Balcani.

Amsterdam. — *Pressa engleză scrie următoarele: Pentru diplomația Greciei a sosit momentul ca să înființeze noua alianță balcanică. Dacă se va înființa alianța statelor balcanice, importanța căderii Varșoviei, s'ar reduce. Bulgaria trebuie câștigată cu orice preț pentru antantă. Dacă Bulgaria rămâne neutrală, aceeași atitudine vor păstra și Grecia și România. În caz contrar, Turcia e perdută. România poate renunța la Dobrogea, deoarece capătă Ardealul. Venizelos va renunța la Cavala, primind recompensații în Asia-mică. Sârbia va trebui să renunțe la Macedonia și va căpăta Bosnia, iar Italia 12 insule și țărmul adriatic. Anglia va trebui să jertfească în interesul tratativilor Egiptul, iar Rusia Basarabia. Dacă antanta va învinge, statelor balcanice li se va asigura nouile posesiuni.*

Bulgaria și Serbia.

Sofia. — Nota guvernului bulgar trimisă Serbiei în chestia minelor de pe Dunăre, fixează un termen de 3 zile. Bulgaria a așteptat pe ziua de ieri răspunsul Serbiei, se crede însă că acest răspuns va fi un refuz. În acest caz Bulgaria va trimite ultimul Serbiei.

În jurul concesiunilor acordate de Turcia Bulgariei.

Sofia. — Ce anume sentimente nutrește diplomația rusă pentru realizarea idealurilor bulgare, se poate vedea din următoarele declarațiuni ale ziarului „*Birşewia Wiedomosti*”: „Aliații au de observat că Bulgaria poate să obțină linia Midia-Enos, dar numai cu condiția ca teritoriile acestea să fie luate cu armele de către Bulgaria și să nu le primească ca dar dela inamicii noștri.

„In ceea ce privește linia ferată la Dedeagaci, avem foarte multe motive să ne opunem ca ea să devină a Bulgariei, deoarece această linie e necesară aliaților pentru dezvoltarea acțiunii contra peninsulei Galipoli; ea trebuie să fie luată de aliați fără să se ia în considerație proprietatea ei”. (Agenția bulgară).

Fostul ministru francez d. I. Cruppi în București.

București. — D. I. Cruppi, fost ministru de externe al Franței a sosit Sâmbătă seara în capitală. D-sa va mai rămâne câteva zile în țară. Înainte de consiliul de miniștri ținut Sâmbătă după amiazi d. Cruppi a avut o întrevedere cu d. Ionel Brătianu.

D. Cruppi a avut Duminecă de dimineață o întrevedere cu d. C. Blondel, ministrul Franței, cu care s'a întreținut timp de două ore.

D. Cruppi va pleca peste câteva zile la Petrograd.

Intrebat asupra călătoriei sale d-sa a afirmat că face un voiaj de studii și că nu are nici o misiune.

Războiul italo-turc iminent.

Londra. — „Times” anunță din Atena: Re-prezentanții diplomației ai Italiei, fac pregătiri să părăsească Turcia. Declararea războiului se va face în cel mai apropiat viitor.

Lupte sângeroase la Dardanele.

Copenhaga. — „Tidende” scrie: Luptele ce au avut loc mai pe urmă la Dardanele au fost foarte sângeroase. Aliații au pierdut 10 mii de oameni.

Uniune panamericană.

Paris. — „Petit Parisien” primește dela corespondentul său din Washington: Cercurile oficiale americane se ocupă în mod serios cu congresul celor 7 republici din America, în care s'a exprimat dorința Statelor-Unite ca să se înființeze o Uniune panamericană, întemeiată pe simpatia reciprocă. La acest congres s'a discutat nu numai chestia mexicană, ci s'a mai luat hotărâre ca în Septemvrie să se țină un congres financiar în Buenos-Aires, iar în Decemvrie va fi convocat la Washington marele congres panamerican.

Consiliu de Coroană în Kraguievaț.

București. — Din Niș se anunță, că în curând va avea loc în Kraguievaț un consiliu de coroană sub președinția moștenitorului Alexandru. Consiliul se va ocupa cu propunerile împătritei înțelegeri.

Sedința secretă a Dumei.

Copenhaga. — Marți seara Duma a ținut o ședință secretă, la care au luat parte toți miniștrii.

INFORMAȚIUNI

Arad, 13 August 1915.

„Sărbătoarea Morțel.”

— Un volum de poezii al dlui A. Cotruș. —

Incurând va ieși de sub tipar în tipografia noastră *Concordia* un volum de poezii datorit colaboratorului nostru, fost coleg de redacție, d. A. Cotruș, cu titlul pregnant de *Sărbătoarea Morțel*. Anul rășboinic 1914—15 a oferit nenumărate motive cari au avut darul să influențeze fecund imaginația poetului A. Cotruș, imaginație pornită de altcum de ani deja spre un pesimism absorbitor.

În versuri de-o cadență sonoră și de-un ritm încântător sunt prinse vigurose aspecte fioroase din rășboiu, imagini fascinante, viziuni surprinzătoare prin puterea lor.

Literatura noastră de dincoace se înmulțește deci cu al doilea volum în timpul rășbolului, — în tîiul este al dlui Al. Ciura.

Poetul Cotruș colecționează în volum poeziile cari au decorat atât de des foiletoanele ziarelor noastre, îndeosebi ale *Românului* și *Gazetei Transilvaniei* și au oferit o delicioasă lectură publicului nostru. Toate poeziile sunt trecute prin cenzura procuraturii r. ungare.

Dorim ca volumul să se împărtășească de frecvența ce o comportă valoarea lui intrinsecă.

Abonamente de cor. 1.50, plus porto poștal se pot face deja acum la administrația ziarului nostru.

Daruri frumoase. Administrația ziarului nostru a primit 110 coroane cu destinația lămurită în următoarea scrisoare:

Georgiu Șuta, fost protopop-arhidiacon onorar, directorul despărțământului din Seini al Asociației și vicepreședintele direcției institutului „Sătmăreana” a fost mare filantrop întreagă viața sa.

Din acest îndemn, pe patul de moarte și-a rugat consăngenii și prietenii săi, ca să-i facă înmormântarea cea mai simplă și puțin costisitoare și îndeosebi să nu i-se înfrumusețeze coșciugul cu cununi atunci, când eroilor noștri pe câmpul de luptă nici o scândură de coșciug nu le ajunge, ci prețul cununilor să se dăruiească spre scopuri filantropice.

Din însărcinarea neuitatului prieten am onoare a Vă trimite 110. — cor. cu rugarea, ca să binevoiți — conform dorinței defunctului — a administra: 50 coroane fondului de îngrijire a studenților morboși din Blaj; 50 coroane colectei „Românului” pentru orfanii eroilor căzuți pe câmpul de luptă și 10 coroane fondului ziariștilor români.

Suma aceasta menită pentru cununi e donată de: văduva defunctului Georgeasă Șuta 20 coroane; ginerele Coriolan Tărnovean 20 coroane; institutul „Sătmăreana” 50 coroane și familia Georgiu Achim 20 cor. — Cu deosebită stimă: **Georgiu Achim**, directorul „Sătmărenei”.

Luăm act cu deosebită plăcere de aceste daruri.

Crucea pentru merite preoțești cl. II drept recunoștință pentru servicii eminente și pline de jertfă în fața dușmanului s'a conferit preotului militar **Aurel Ciorogar** dela divizia 20 și preotului militar i. r. **Ioan Ludu**.

D. P. Carp grav bolnav. Se anunță din București: **D. P. Carp** s'a îmbolnăvit foarte grav la moșia sa dela Tîbănești. Ziarele de ieri din capitală vestiseră că d. Carp ar fi murit, dar o telegramă sosită noaptea desminte această știre, spunând însă că bătrânul bărbat de stat e grav bolnav.

Congregațiunea comitatului Caraș-Severin este convocată pe 18 August n. a. m. ora 10 jum. în adunare extraordinară, având ca obiect principal felicitarea monarhului din prilejul aniversării a 85-a a zilei natale, precum și alegerea unei delegațiuni pentru marea deputațiune, care — la inițiativa venită din alte municipii — are a se prezenta la timp potrivit în fața monarhului pentru a-i exprima omagiile de fidelitate ale țării. Afară de aceste mai sunt și afaceri curente la ordinea zilei, între cari și chestii importante pentru aprovizionarea populațiunei comitatense. („Dr.”)

Ziar românesc înființat de un compatriot sas. În 23 August a. c. cunoscutul ziar bucureștean „Ziua” în jurul căruia s'a făcut la timpul său atâta svon, împlinește anul dela apariția sa. Dintr'un articol publicat din acest prilej în ziarul „Kronstädter Zeitung” aflăm faptul îmbucurător, că înființatorul și proprietarul acestui ziar este un concetățean sas al Brașovului, comerciantul **Hans Benning**, care s'a stabilit de mai mulți ani în București. Scopul urmărit prin înființarea acestui ziar a fost cu deosebire lămurirea opiniei publice din România asupra intereselor naționalităților din Ungaria, și cu deosebire a poporului român, în raport cu rășboiul mondial.

De sine înțeles că acest ziar, care a apărut la București în toiul manifestațiunilor rășboinice, a avut mult de îndurat. În diferite rânduri localul redacțional a fost asaltat de mulțime spărgându-i-se geamurile și sfârticându-se numerii apăruți. Cu încetul spiritele s'au mai calmat, guvernul român luând riguroase măsuri pentru garantarea apariției ziarului, și astfel „Ziua” își poate continua astăzi nesupărat activitatea, câștigându-și un cerc tot mai mare de cetitori. — (G. Tr.)

Alexandru de Mocsonyi, fratele mult regretatului Petru de Mocsonyi, sublocotenent în regimentul 6 de dragoni, a fost de nou distins cu recunoștința preainaltă „*Signum laudis*”, pentru purtare bravuroasă în fața dușmanului.

O rețetă fenomenală pentru apărarea navigațiunei între Anglia și Franța. Cetim în „Voss. Z.” din Berlin: Foile elvețiene raportează din Londra, că numai acum se cunoaște, că fabricile de mașini engleze au fost ocupate mai multe săptămâni cu prepararea unor rețele apărătoare în contra submarinelor, de aceea n'au putut fabrica granate. Rețeaua este întinsă în canal pentru asigurarea navigațiunei între Anglia și Franța, ajunge până la fundul mării, numai pe coaste are deschizături bine apărate, și costă 80 milioane de lire.

Foile nemțești, numesc raportul o istorie romantică, trebuie însă să fie ceva adevărat, dar până acum nu s'a prins nici un submarin în această rețea scumpă.

† **George Șuta**, protopop, arhidiacon onorar, directorul despărțământului din Seini al Asociației și vicepreședintele direcției institutului „Sătmăreana” din Seini a încetat din viață la 28 Iulie 1915. Sătmăreana a pierdut un membru de frunte al direcției, care timp de 17 ani cu toată desinteresarea a conlucrat la prosperarea institutului. — Fie-i memoria binecuvântată!

Familia defunctului a lansat următorul necrolog:

Subscriși cu inimă înfrântă de durere anunță că mult iubitul soț, tată, socru și strămoș **George Șuta**, paroh gr. cat. de Borlești, protopopul districtului Ardușat, arhidiacon on., asesor consistorial, directorul despărțământului Seini al Asociației și vicepreședintele institutului de economii „Sătmăreana” din Seini etc. a răposat în Domnul la 28 Iulie după un morb mai lung împărtășit fiind cu sf. Taine al muribunzilor în anul 72 al vieții și 46-lea al preoției și căsătoriei sale. Rămășițele pământești s'au înmormântat în 30 l. c. la orele 2 d. a. în cimitirul din Borlești. Borlești la 29 Iulie 1915. În veci pomenirea lui! — Văd. G. Șuta n. Terezia Fabian, soție. Maria m. Ternovan, fică. Coriolan Ternovan, preot, ginere. Elenuța Demeter strănepoată.

Prisonieri italieni din Austro-Ungaria eliberați din Siberia. „Giornale d'Italia” primește din Niș știrea că a sosit acolo un triestin, locotenent-medec în armata austro-ungară, făcut prizonier în Galiția. El stătuse nouă luni în Siberia

cu alți 12.000 de naționalitate italiană și pe cari Rusia i-a liberat acum. Acești prizonieri Italiani din armata austro-ungară se vor întoarce în Italia trecând prin Serbia.

† **Alexandru Pap de Căpâlnas-Mănăstur** jude de tablă în pensiune, fost comisar guvernial și în mai multe rânduri deputat dietal etc. a murit în etate de 77 ani. În mormântarea s'a făcut în cripta familiară din Căpâlnas-Mănăstur, în 2 August st. n. Odihnească în pace.

Bureți veninoși. Cetim în „Kronstädter Zeitung”, că lucrătorul Vasile Boros și soția sa Ana Ardeleanu s'au dus Sâmbătă după ameză să culegă bureți în pădurea din apropierea Brașovului. Au adunat o grămadă și aducându-i acasă i-au gătit de cină și i-au mâncat. Amândoi s'au bolnăvit rău. Femeea, în urma otrăvirii, a murit după două zile, iar bărbatul zace bolnav și acum.

Ultima oră.**PETROGRADUL NU E AMENINȚAT DE PERICOL.**

Londra. — „Daily Mail” scrie că statul major rusesc pentru ca să liniștească opinia publică din Rusia a dat un comunicat, în care spune că o înaintare a armatelor germane către Petrograd nu e probabilă.

RADOSLAVOFF SPERĂ ÎN APROPIEREA GRECO-BULGARĂ.

Sofia. — Primul ministru bulgar Radoslavoff a declarat unui ziarist că el are mare speranță în o apropiere greco-bulgară, care ar asigura o pace statornică în Balcani.

BULGARIA NU SE VA MIȘCA, FĂRĂ ROMÂNIA.

București. — Ziarul „Steagul” află din Sofia: „Balkanska Posta” vestește, că în Sofia părerea generală e că Bulgaria nu va lua o deciziune decât după România, care va trebui să ia o hotărâre definitivă. Și toți cred că prin Septemvrie se va vedea rezultatul.

D. Dr. TEODOR MIHALI LA REGELE ROMÂNIEI.

București. — D. Dr. Teodor Mihali, deputat în camera ungară, care se găsește de câteva zile în Capitală, a fost primit în audiență de suveran. Suveranul s'a întretinut timp de o oră cu d. Mihali. (St.)

Redactor responsabil: **Constantin Savu.****Aviz către abonații restanțieri.**

Rugăm cu stăruință pe toți acei abonați a căror abonament le-a expirat deja, și cari din acest prilej au primit avizul nostru dimpreună cu mandatul postal, — să binevolască a și-l achita fără întârziere, trimițându-ne abonamentul pe sem. II sau cvartalul III a. c.

Celor ce nu vor să fie seamă de desele noastre rugăminți, le vom sista expediarea, începând cu proximal Nr.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.

POSTA ADMINISTRAȚIEI.

D. Dr. Toma Cornea, Sighișoara. Ziarul Vi s'a trimis la Rózsahegy (Liptó m.), în urma reclamării d-v., începând cu Nr.-ul de față, Vi se va expedia la Sighișoara.

D. Dr. Ioan Puiu, Rădăuți. Am primit 7 cor. abonament pe cvartalul III 1915.

Librăria diecezană din Arad, (strada Deák Ferenc Nr. 35) caută un sodal librar și un practicant

care a absolvat cu succes cel puțin 2 clase la o școală medie. (Li 2489 — 3)